

Árni Davíðsson
Suðurbraut 1
200 Kópavogur
netfang: arnid65@gmail.com

Kópavogur , 2. mars 2015

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Umsögn um frumvarp til náttúrupassa, 455. mál, 144. löggjafarþing.

Undirritaður mælir með því að þetta frumvarp verði ekki samþykkt á Alþingi.

Ástæðan er sú að frumvarpið er ekki líklegt til að ná settum markmiðum um verndun náttúru Íslands. Það er fyrst og fremst frumvarp um nefskatt til að afla tekna í ríkissjóð til að standa undir framkvæmdum við ferðamannastaði. Það er þó alls ekki visst að skatttekjurnar skili sér í lögbundin verkefni samkvæmt frumvarpinu.

Náttúrupassinn er óþarfur því það má auðveldlega afla fjármuna til uppbyggingar ferðamannastaða með hærri virðisaukaskatti á ferðaþjónustu, með gistináttagjaldi og með gjaldtöku fyrir veitta þjónustu á ferðamannastöðum. Það er að mínum dómi mun betra að fara blandaða leið skattlagningar og gjaldtöku fyrir veitta þjónustu til að afla nauðsynlegra fjármuna til uppbyggingar og reksturs á ferðamannastöðum. Það er órökrétt og gengur gegn rétti íslendinga til ferða um eigið land að leggja á nefskatt til að greiða fyrir ágang ferðamanna. Ferðamennirnir sjálfir og ferðamannaiðnaðurinn á að greiða fyrir nauðsynlega vernd og stjórnun vegna ágangs en ekki landsmenn allir. Alþingi ætti að tryggja nægilegt fjármagn þar sem þjónustugjöldum sleppir til að standa undir nauðsynlegum verndaraðgerðum af skattfé. Það eru ekki rök með náttúrupassa að tekjustofninn sé markaður í þessu frumvarpi því ólíklegt er að Alþingi veiti þessum mörkuðu tekjum í aðgerðir til uppbyggingar og reksturs ferðamannastaða í fjárlögum.

Á fjölsóttum ferðamannastöðum er straumur ferðamanna nægur til að standa undir allri nauðsynlegri uppbyggingu með því einu að taka eðlileg gjöld fyrir afnot af nauðsynlegri þjónustu, sem eru fyrst og fremst bílastæði og salerni. Eðlilegt væri að tekið væri gjald fyrir bílastæði fyrir einkabíla og rútabíla og gæti það gjald auðveldlega staðið undir uppbyggingu og rekstri bílastæða, salerna, sorphirðu og nauðsynlegra göngustíga um svæðið. Annar rekstur og gæsla gæti verið kostaður af skattfé en sennilega dugar gjaldtaka af bílastæðum og aðrar rekstrartekjur fyrir kostnaði við rekstur og gæslu á fjölsóttum ferðamannastöðum. Stjórnsýsla og fræðsla gæti verið kostuð af skattfé. Sem dæmi um þessa staði má nefna Þingvellir, Geysir, Gullfoss, Skógafoss, Landmannalaugar, Hveravellir, Skaftafell, Jökulsárlón, Dettifoss o.fl.

Á fásóttari ferðamannastöðum er uppbygging göngustíga og rekstur og gæsla mun stærri hluti af uppbyggingu og rekstri náttúruþerlu en bílastæðin og salernin. Þar þarf að koma til framlag úr ríkissjóði til að standa undir uppbyggingu og rekstri til að koma í veg fyrir náttúruspjöll. Ef tekið er sanngjarnt gjald fyrir afnot af veittri þjónustu á fjölsóttum ferðamannastöðum þarf ekki að leggja þeim stöðum til fé úr ríkissjóði og verður þá mun meira eftir til uppbyggingar og reksturs á fáfarnari ferðamannastöðum. Þá ætti að vera nægilegt fjármagn til staðar til að tryggja verndun þessara staða af fjárlögum.

Tillögur:

1. Til að fara blandaða leið gjaldtöku fyrir veitta þjónustu og aukinna skatttekna af ferðamönnum mælir undirritaður með að útbúið verði nýtt frumvarp um stjórnun og miðlun skatttekna til ferðamannastaða og gjaldtöku fyrir veitta þjónustu á ferðamannastöðum. Það frumvarp ætti að miða að því að hafa góða stjórn á ferðamannastöðum, að tryggja að gjaldtaka verði ekki umfram kostnað og að komið verði í veg fyrir náttúruspjöll vegna ágangs ferðamanna. Það frumvarp getur hvort heldur sem er gert ráð fyrir nýjum sérlögum eða breytingum á núgildandi lögum til að ná fram þessum markmiðum.
2. Einnig mælir undirritaður með að gerð verði smávægileg breyting á umferðarlögum til að hafa stjórn á og heimila gjaldtöku af bílastæðum á fjölsóttum ferðamannastöðum í dreifbýli. Þessi tillaga er eftirfarandi.

Lagt er til að þéttbýlishugtök verði felld brott úr 2. mgr. 83. gr. umferðarlaga: „Í kaupstað eða kauptúni er sveitarstjórn heimilt, að fengnu samþykki lögreglustjóra, að setja reglur um notkun stöðureita og gjald fyrir hana.“ Málsgreinin verði svona:

„Sveitarstjórn er heimilt, að fengnu samþykki lögreglustjóra, að setja reglur um notkun stöðureita og gjald fyrir hana.“

Skýring:

Eins og orðalagið er í núverandi lögum má líta svo á að sveitarstjórn sé óheimilt að setja reglur um notkun stöðureita í dreifbýli. Nauðsynlegt getur verið að hafa reglur um bifreiðastöður á ákveðnum svæðum í dreifbýli í kringum fjölsóttu ferðamannastaði. Á fjölsóttum ferðamannastöðum er nauðsynlegt að reisa umfangsmikil og dýr mannvirki til að taka á móti ferðamönnum, fyrst og fremst eru það bílastæði og salerni. Það er ekki nema eðlilegt að notendur þessarar þjónustu greiði fyrir hana t.d. með stöðugjaldi fyrir bifreiðar. Göngustígar og önnur aðstaða er tiltölulega lítill hluti kostnaðar við móttöku ferðamanna á fjölsóttum ferðamannastöðum. Reglur um bifreiðastöður á skilgreindu svæði í kringum þessa ferðamannastaði eru nauðsynlegar til að hindra að bílum sé lagt meðfram þjóðvegum og utanvegum. Stjórnlaus lagning bíla í kjölfar gjaldtöku mundi fylgja talsverð slyshætta við þjóðvegi og landspjöll vegna utanvegaaksturs. Kosturinn við þessa gjaldtöku er að hún mundi ekki takmarka frjálst aðgengi almennings að ferðamannastöðum þar sem hún væri eingöngu hugsuð sem gjaldtaka fyrir veitta þjónustu en ekki sem gjald fyrir aðgang að náttúruperlu.

Ég er tilbúin að koma á fund fjárlaganefndar og svara spurningum.

Árni Davíðsson